

**S T A T U T
POLSKIEGO STOWARZYSZENIA
OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH – PSON**

ROZDZIAŁ I

Postanowienia ogólne

§ 1.

Stowarzyszenie nosi nazwę: Polskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, zwane dalej Stowarzyszeniem lub w skrócie PSON i na podstawie obowiązującego prawa jest zarejestrowane oraz posiada osobowość prawną.

§ 2.

1. Stowarzyszenie jest pozarządowym, praworządnym, dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem, działa na rzecz inwalidów i pozostałych osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin.
2. Stowarzyszenie zrzesza swoich członków w organizacjach terenowych lub bezpośrednio, przy zachowaniu minimum 50% inwalidów i pozostałych osób niepełnosprawnych.

§ 3.

1. Terenem działalności Stowarzyszenia jest obszar Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Siedzibą władz naczelnych Stowarzyszenia jest miasto Kraków.

§ 4.

1. Stowarzyszenie posiada prawo powoływania na terenie całego kraju organizacji terenowych na zasadach określonych w regulaminach zatwierdzonych przez Zarząd Główny Stowarzyszenia.
2. Organizacjami terenowymi Stowarzyszenia są: Okręgi, Delegatury, Kluby, Koła, inne organizacje itp.

§ 5.

1. Stowarzyszenie może zrzeszać i być zrzeszane w innych stowarzyszeniach, związkach itp. krajowych, zagranicznych i międzynarodowych dla realizacji celów statutowych.

2. Stowarzyszenie może się łączyć z innymi organizacjami, związkami o podobnym lub takim samym charakterze działalności.

§ 6.

Stowarzyszenie ma prawo używania pieczęci, znaków, odznak, barw itp. zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

ROZDZIAŁ II

Cele i środki działania

§ 7.

Celem Stowarzyszenia jest:

- 1) popularyzacja, uczestnictwo, organizacja i rozwój – sportu, rekreacji, rehabilitacji ruchowej i innych form mających wpływ na doskonalenie sprawności psychofizycznych, głównie na rzecz inwalidów i pozostałych osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin – o charakterze krajowym i międzynarodowym,
- 2) inicjowanie, oddziaływanie, organizacja i rozwój – edukacji, wychowania fizycznego, sportu masowego, rekreacji, rehabilitacji ruchowej oraz turystyki na rzecz dzieci i młodzieży, głównie niepełnosprawnej,
- 3) inicjowanie, organizacja i rozwój różnych form turystyki krajowej i zagranicznej, głównie na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin,
- 4) oddziaływanie i tworzenie środków materialnych na organizację obiektów i urzędzeń kultury fizycznej, edukacji i innych – w szczególności na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin,
- 5) propagowanie i organizacja doskonalenia form przemieszczania osób mających trudności w poruszaniu się w różnych warunkach terenowych, budynkach, budowlach i innych obiektach przy użyciu różnych środków lokomocji, z uwzględnieniem możliwości stosowania inżynierii rehabilitacyjnej, jako środka maksymalnego kompensowania braków lokomocyjnych inwalidów i pozostałych osób niepełnosprawnych,
- 6) krzewienie w społeczeństwie, a w szczególności wśród osób niepełnosprawnych, wiedzy i kultury motoryzacyjnej oraz bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym, jak również popularyzacja i wdrażanie postępowych idei i osiągnięć rehabilitacyjnych inwalidów i pozostałych osób niepełnosprawnych, w korzystaniu z dobrodziejstw postępu technicznego, motoryzacji itp.

- 7) podejmowanie różnych form profilaktycznego działania, zmierzającego do unicestwienia przyczyn powstania kalectwa oraz innych działań na rzecz osób niepełnosprawnych mających wpływ na ich poprawę psychofizyczną, w procesie wychowania, edukacji, zatrudnienia itp.
- 8) postulowanie i organizowanie różnych form pomocy dla szerokich rzesz osób niepełnosprawnych, ich rodzin oraz członków Stowarzyszenia,
- 9) pogłębianie świadomości społecznej, szeroko pojętego poszanowania inwalidów i pozostałych osób niepełnosprawnych oraz ich integracji z pozostałym społeczeństwem.

§ 8.

Stowarzyszenie realizuje swoje cele w szczególności przez:

- 1) analizowanie, programowanie oraz oddziaływanie na kształtowanie polityki społecznej w zakresie inwalidów i pozostałych osób niepełnosprawnych,
- 2) występowanie do właściwych władz, instytucji i organizacji z interwencjami, wnioskami i dezyderatami w imieniu i interesie inwalidów i pozostałych osób niepełnosprawnych w sprawach ich nurtujących,
- 3) organizowanie i prowadzenie punktów interwencyjno–informacyjnych w zakresie pomocy, poradnictwa, turystyki, dostępności obiektów itp. leżących w kręgu zainteresowań osób niepełnosprawnych,
- 4) popularyzowanie walorów, koordynację i organizację różnych form zajęć, zawodów i imprez sportowych, wychowania, rekreacji i rehabilitacji ruchowej, turystyki, wypoczynku itp. o charakterze krajowym i międzynarodowym jako podstawowych nośników zachowania sprawności psychofizycznych, głównie dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin,
- 5) inspirację, tworzenie, rozwijanie, prowadzenie, wynajmowanie i udostępnianie bazy sportowo–rekreacyjnej, rehabilitacyjnej i turystyczno–wypoczynkowej,
- 6) organizowanie i prowadzenie wypożyczalni sprzętu sportowo–rekreacyjnego, turystycznego i innego,
- 7) inspirację oraz współdziałanie w organizacji:
  - a) integracyjnych placówek edukacyjno–rehabilitacyjnych dla niepełnosprawnych, o różnych kierunkach i poziomach kształcenia,
  - b) kursów doskonalenia zawodowego o różnych kierunkach i poziomach kształcenia,

oraz prowadzenie ich; przez władze oświatowe, wydzielone podmioty gospodarcze, Stowarzyszenie lub inne,

- 8) współpracę z władzami i innymi jednostkami edukacji narodowej w zakresie nauczania, organizacji i doskonalenia wychowania fizycznego, rekreacji i rehabilitacji ruchowej dzieci i młodzieży w szczególności niepełnosprawnej,
- 9) przygotowanie kadry instruktorskiej dla potrzeb organizowanych zajęć, zawodów, imprez itp.,
- 10) inicjowanie, organizację oraz współdziałanie w pracach naukowo-badawczych, a w szczególności na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie; wychowania, edukacji, zatrudnienia, sportu, rekreacji, rehabilitacji, turystyki, wypoczynku, doskonalenia środków lokomocji, sprzętu, oprzyrządowań i innych mających wpływ na poprawę usamodzielniania się tych osób,
- 11) inspirowanie i organizowanie wystaw, pokazów, giełd, posiedzeń, odczytów, konferencji, kongresów, sympozjów, zjazdów itp. popularyzatorskich, naukowych i innych,
- 12) inspirowanie i współdziałanie w:
  - a) usprawnianiu oprotezowań inwalidów i pozostałych osób niepełnosprawnych w celu umożliwiania im samodzielnego poruszania się oraz kierowania pojazdami mechanicznymi,
  - b) doskonaleniu oprzyrządowań pojazdów mechanicznych do występujących rodzajów uszczerbku na zdrowiu – osób niepełnosprawnych,
  - c) doskonaleniu i dostępności użytkowania szlaków komunikacyjnych, dróg, ulic, budynków, budowli publicznych, środków przewozu itp. mających wpływ na bezbarierowe poruszanie się osób niepełnosprawnych,
  - d) innych mających wpływ na likwidację braków lub poprawę warunków lokomocyjnych osób mających trudności w poruszaniu się,
- 13) inicjowanie i organizowanie różnych metod rehabilitacji osób niepełnosprawnych od chwili ich narodzenia, poprzez wiek rozwojowy, produkcyjny i poprodukcyjny – głównie podczas zajęć przedszkolnych, szkolnych, w procesie pracy itp.
- 14) inspirowanie, organizowanie i wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie: produkcji, handlu, usług, edukacji, doradztwa, rzeczoznawstwa, obsługi turystycznej oraz innych, o zasięgu krajowym i międzynarodowym – na rachunek:

- a) własny wynikający z potrzeb statutowych Stowarzyszenia,
  - b) osób niepełnosprawnych jako niezależnych podmiotów gospodarczych,
  - c) innych osób jako niezależnych podmiotów, działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- 15) szeroką współpracę z placówkami naukowo–badawczymi, przedsiębiorstwami, instytucjami, organizacjami społecznymi krajowymi, zagranicznymi i międzynarodowymi w zakresie wynikającym z postanowień niniejszego statutu,
- 16) podejmowanie innej działalności mającej wpływ na: profilaktykę inwalidztwa, rozwój kultury, kultury fizycznej, rehabilitacji, integrację inwalidów i pozostałych osób niepełnosprawnych z całym społeczeństwem oraz niesienie wszechstronnej pomocy tym ludziom, ich rodzinom, opiekunom, członkom Stowarzyszenia itp.

ROZDZIAŁ III

Członkowie, ich prawa i obowiązki.

§ 9.

1. Członkowie Stowarzyszenia dzielą się na:
  - 1) członków zwyczajnych,
  - 2) członków wspierających,
  - 3) członków honorowych.
2. Członkiem Stowarzyszenia może być również organizacja działająca w oparciu o własny statut lub regulamin.

§ 10.

1. Członkiem zwyczajnym może być każda osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych i nie pozbawiona praw publicznych, która pragnie wnieść wkład pracy społecznej w urzeczywistnieniu celów Stowarzyszenia i złoży pisemną deklarację o przystąpieniu do Stowarzyszenia,
2. Członkiem zwyczajnym może być również osoba fizyczna nie mająca pełnej zdolności do czynności prawnych, nie posiada ona jednak praw wyborczych do organów statutowych Stowarzyszenia oraz prawa do udziału w głosowaniu nad uchwałami.

3. Przyjmowanie i skreślanie z listy członków zwyczajnych następuje w trybie określonym przez Zarząd Główny.

§ 11.

Członkiem wspierającym Stowarzyszenia może być osoba fizyczna lub osoba prawna zainteresowana jego statutową działalnością, przyjęta na podstawie pisemnej deklaracji i opłacająca zadeklarowaną składkę.

§ 12.

1. Członkiem honorowym może być osoba fizyczna będąca członkiem Stowarzyszenia, szczególnie zasłużona w urzeczywistnianiu jego celów.
2. Godność członka honorowego nadawana jest na podstawie uchwały Walnego Zjazdu Delegatów na wniosek Zarządu Głównego lub z własnej inicjatywy.

§ 12a.

1. Członek wymieniony w § 9 ust.2 winien realizować takie same lub podobne cele Stowarzyszenia, pragnąc tą drogą włączyć się do pracy społecznej w urzeczywistnianiu dążeń osób niepełnosprawnych do równości i niezależnego życia, składając stosowną pisemną deklarację o przystąpieniu na członka (osobę prawną) Stowarzyszenia.
2. Członek wymieniony w ust.1 opłaca składki członkowskie określone postanowieniami Zarządu Głównego.
3. Postanowienia § 10 ust.3 stosuje się odpowiednio.

§ 13.

1. Członek zwyczajny, o którym mowa w § 10 ust.1 ma prawo do:
  - 1) czynnego i biernego prawa wyborczego do władz Stowarzyszenia,
  - 2) uczestniczenia w zebraniach, naradach, konferencjach oraz innych akcjach organizowanych dla realizowania statutowych celów Stowarzyszenia,
  - 3) zgłaszania wniosków dotyczących działalności Stowarzyszenia,
  - 4) uczestniczenia w zajęciach, zawodach, imprezach organizowanych przez Stowarzyszenie,
  - 5) korzystania z pomocy i urządzeń Stowarzyszenia na zasadach określonych przez Zarząd Główny,
  - 6) używania znaku Stowarzyszenia i organizacji, których Stowarzyszenie jest członkiem.

2. Członek zwyczajny, o którym mowa w § 10 ust.2, posiada wszystkie prawa wymienione w ust.1, z wyjątkiem czynnego i biernego prawa wyborczego i głosowania przy podejmowaniu uchwał.
3. Do osoby zrzeszonej w organizacji wymienionej w § 9 ust.2 mają odpowiednio zastosowanie przepisy zawarte w § 13 ust.1.

§ 14.

Członkowi honorowemu przysługują wszystkie prawa i obowiązki członka zwyczajnego z wyjątkiem opłacania składek członkowskich.

§ 15.

Członek wspierający – osoba fizyczna lub prawna – ma prawo uczestniczenia w zebraniach, konferencjach itp. z głosem doradczym oraz korzystania z pomocy Stowarzyszenia na warunkach określonych przez Zarząd Główny.

§ 16.

Członek zwyczajny obowiązany jest do:

- 1) przestrzegania statutu, regulaminów oraz uchwał władz Stowarzyszenia,
- 2) czynnego udziału w realizowaniu celów Stowarzyszenia,
- 3) aktywnego uczestniczenia w organizowanych przez Stowarzyszenie i inne organizacje zebraniach, posiedzeniach, zjazdach, zawodach, imprezach itp. z własnej inicjatywy lub w drodze typowania,
- 4) regularnego opłacania składek członkowskich oraz innych zadeklarowanych świadczeń, chyba, że Walny Zjazd Delegatów postanowi inaczej.

§ 17.

1. Utrata członkostwa następuje wskutek:

- 1) dobrowolnego wystąpienia ze Stowarzyszenia, zgłoszonego na piśmie,
- 2) skreślenia z listy członków Stowarzyszenia z powodu nieusprawiedliwionego zalegania z opłatą składek członkowskich, za okres przekraczający 12 miesięcy, po uprzednim upomnieniu,
- 3) wykluczenia ze Stowarzyszenia prawomocnym orzeczeniem Sądu Koleżeńskiego,
- 4) skazania członka – (osoby fizycznej) wyrokiem Sądu powszechnego na karę dodatkową utraty praw publicznych,

- 5) śmierci członka – (osoby fizycznej),
  - 6) likwidacji członka – (osoby prawnej).
2. Osobom skreślonym z listy członków przysługuje prawo wniesienia odwołania do Zarządu Głównego w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o skreśleniu.

§ 18.

1. Za szczególne zasługi dla Stowarzyszenia Walny Zjazd Delegatów na wniosek Zarządu Głównego może nadać:
  - 1) osobom fizycznym tytuł „Zasłużony Działacz PSON”,
  - 2) osobom prawnym tytuł „Zasłużony dla PSON”,
2. W uzasadnionych przypadkach prawo nadawania tytułów honorowych w okresie między Walnymi Zjazdami Delegatów przysługuje Zarządowi Głównemu.

§ 19.

1. W przypadku naruszenia statutu lub innych przepisów i uchwał obowiązujących w Stowarzyszeniu, mogą być nakładane kary na jego członków.
2. Tryb postępowania dyscyplinarnego oraz rodzaj nakładanych kar określają postanowienia § 40 statutu.

ROZDZIAŁ IV

Władze naczelne Stowarzyszenia.

§ 20.

Władzami Stowarzyszenia są:

- 1) Walny Zjazd Delegatów,
- 2) Zarząd Główny,
- 3) Główna Komisja Rewizyjna,
- 4) Główny Sąd Koleżeński.

§ 21.

Kadencja władz Stowarzyszenia trwa cztery lata.

§ 22.

1. Władze Stowarzyszenia mają prawo do uzupełniania we własnym zakresie swojego składu o nowych członków w miejsce tych, którzy ustąpili w czasie trwania kadencji, z tym, że liczba dokooptowanych członków danej władzy nie może przekraczać $\frac{1}{2}$ liczby członków władz pochodzących z wyboru.

§ 23.

1. Uchwały władz Stowarzyszenia zapadają zwykłą większością głosów, przy czym dla ich ważności wymagana jest obecność co najmniej połowy osób uprawnionych do głosowania, w tym Prezesa–Przewodniczącego, lub jego zastępcy, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.
2. Głosowanie władz Stowarzyszenia odbywa się jawnie, chyba że podjęta została uchwała o głosowaniu tajnym, na wniosek $\frac{1}{5}$ osób biorących udział w zebraniu.
3. W razie równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego zebrania.

A. WALNY ZJAZD DELEGATÓW

§ 24.

1. Walny Zjazd Delegatów jest najwyższą władzą Stowarzyszenia.
2. Walny Zjazd Delegatów może być zwyczajny lub nadzwyczajny.

§ 25.

Do wyłącznej kompetencji Walnego Zjazdu Delegatów należą:

- 1) uchwalanie głównych kierunków działalności Stowarzyszenia,
- 2) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań z działalności Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej, Głównego Sądu Koleżeńskiego,
- 3) udzielanie absolutorium Zarządowi Głównemu,
- 4) wybór Prezesa, członków Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego,
- 5) rozpatrywanie wniosków zgłoszonych przez władze Stowarzyszenia,
- 6) uchwalanie statutu i jego zmian,
- 7) nadawanie i pozbawianie godności członka honorowego Stowarzyszenia,
- 8) nadawanie tytułów honorowych w myśl § 18 ust.1 statutu,

- 9) podejmowanie uchwał w sprawie rozwiązania Stowarzyszenia i przekazania jego majątku,
- 10) podejmowanie innych uchwał w sprawach wymagających decyzji Walnego Zjazdu Delegatów,
- 11) uchwalanie regulaminów organizacyjnych Głównej Komisji Rewizyjnej, Głównego Sadu Koleżeńskiego.

§ 26.

1. Zwyczajny Walny Zjazd Delegatów zwoływany jest przez Zarząd Główny raz na cztery lata.
2. O terminie, miejscu i porządku obrad Walnego Zjazdu Delegatów Zarząd Główny zawiadamia delegatów co najmniej 30 dni przed terminem Zjazdu.

§ 27.

1. Nadzwyczajny Walny Zjazd Delegatów zwoływany jest:
  - 1) na podstawie uchwały Zarządu Głównego Stowarzyszenia,
  - 2) na żądanie Głównej Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia,
  - 3) na pisemny wniosek co najmniej $\frac{1}{4}$ ogólnej liczby członków lub $\frac{1}{2}$ ogólnej liczby organizacji terenowych.
2. Zarząd Główny Stowarzyszenia zwołuje Nadzwyczajny Walny Zjazd Delegatów w terminie trzech miesięcy od chwili otrzymania pisemnego wniosku lub podjęcia uchwały.

§ 28.

Zwyczajny Walny Zjazd Delegatów obraduje w sprawach objętych porządkiem obrad, a Nadzwyczajny Walny Zjazd Delegatów obraduje w sprawach, dla których rozpatrzenia został zwołany, a uchwały zapadają zwykłą większością głosów, chyba że postanowienia statutu stanowią inaczej:

- 1) w pierwszym terminie – przy obecności co najmniej połowy ilości delegatów uprawnionych do głosowania,
- 2) w drugim terminie – podanym w zawiadomieniu, bez względu na ilość obecnych delegatów uprawnionych do głosowania.

§ 29.

W Walnym Zjeździe Delegatów udział biorą:

- 1) z głosem stanowiącym – delegaci,
- 2) z głosem doradczym – członkowie wspierający, członkowie ustępujących władz oraz zaproszeni goście.

§ 30.

1. Ilość i sposób wyboru delegatów określa Zarząd Główny Stowarzyszenia.
2. Delegaci zachowują mandaty na okres 4-letniej kadencji.

B. ZARZĄD GŁÓWNY

§ 31.

1. Zarząd Główny kieruje całokształtem działalności Stowarzyszenia i w okresie między Walnymi Zjazdami Delegatów jest najwyższą władzą Stowarzyszenia.
2. Do kompetencji Zarządu Głównego należy:
  - 1) reprezentowanie Stowarzyszenia na zewnątrz i działanie w jego imieniu,
  - 2) kierowanie całokształtem działalności Stowarzyszenia w oparciu o postanowienia statutu i uchwały Walnego Zjazdu Delegatów,
  - 3) zarządzanie majątkiem i funduszami Stowarzyszenia oraz podejmowanie decyzji w sprawach majątkowych i finansowych Stowarzyszenia,
  - 4) zatwierdzanie:
    - a) merytorycznych, finansowych i innych planów działania, wynikających z celów statutowych Stowarzyszenia,
    - b) sprawozdań merytorycznych, finansowych i innych, wynikających z działalności Stowarzyszenia,
  - 5) uchwalanie szczegółowych regulaminów określających organizację, zadania, uprawnienia oraz tryb prac Zarządu Głównego, jego Prezydium oraz organizacji terenowych,
  - 6) nadzór pracy oraz okresowa ocena działalności Prezydium Zarządu Głównego,
  - 7) ustalanie zasad i trybu wyboru delegatów na Walny Zjazd Delegatów,

- 8) powoływanie komisji, sekcji, zespołów problemowych itp. stałych lub okresowych jako organów pomocniczo–wykonawczych Zarządu Głównego Stowarzyszenia oraz nakreślanie im regulaminów działania,
- 9) powoływanie, nadawanie kierunków działania i nadzorowanie organizacji terenowych oraz ich rozwiązywanie,
- 10) w wypadku naruszenia przez Okręgi prawa, postanowień statutu oraz uchwał władz Stowarzyszenia:
  - a) zwracanie uwagi na dostrzeżone uchybienia i żądanie ich usunięcia w określonym terminie,
  - b) zawieszenie w czynnościach członków Zarządu Okręgów,
  - c) powoływanie tymczasowego Zarządu Okręgu do czasu wyboru nowego Zarządu zgodnie z postanowieniami statutu,
- 11) podejmowanie uchwał o przystąpieniu Stowarzyszenia do krajowych i międzynarodowych stowarzyszeń w oparciu o § 5 statutu oraz delegowanie przedstawicieli na zagraniczne i międzynarodowe konferencje, zjazdy i inne spotkania,
- 12) zawieranie umów, porozumień itp. pomiędzy stowarzyszeniami, instytucjami, przedsiębiorstwami i innymi jednostkami krajowymi, zagranicznymi i międzynarodowymi w zakresie współpracy, wymiany doświadczeń i innych,
- 13) przyjmowanie i skreślanie z listy członków wspierających Stowarzyszenia,
- 14) uchwalanie:
  - a) wysokości wpisowego i składek członkowskich,
  - b) regulaminów określających zakresy i formy działalności, nie zastrzeżonych do wyłącznej kompetencji Walnego Zjazdu Delegatów,
- 15) przyznawanie dyplomów, odznak, odznaczeń, nagród pieniężnych, rzeczowych i innych darowizn,
- 16) współpraca z organami władzy, administracji państwowej, instytucjami, organizacjami oraz innymi czynnikami w zakresie kształtowania polityki społeczno–socjalnej, a w szczególności wychowania, edukacji, zatrudnienia, sportu, wypoczynku, rekreacji, rehabilitacji ruchowej, turystyki, postępu technicznego, likwidacji barier, bezpieczeństwa ruchu drogowego itp. na rzecz inwalidów i pozostałych osób niepełnosprawnych oraz profilaktyki inwalidztwa,
- 17) programowanie, nadzorowanie i kontrolowanie działalności statutowej oraz innej, którą Stowarzyszenie prowadzi,

- 18) zaciąganie zobowiązań w imieniu Stowarzyszenia w ramach zatwierdzonych planów finansowych lub innych,
- 19) powoływanie jednostek działalności gospodarczej, dla realizacji zadań statutowych Stowarzyszenia,
- 20) powoływanie spośród członków Zarządu osób na stanowiska urzędujących członków Zarządu Głównego i zarządów organizacji terenowych oraz zatrudnianie pracowników kontraktowych w tych zarządach,
- 21) powoływanie w jednostkach określonych w p-ku 18 osób na stanowiska Kierownika, zastępcy Kierownika oraz Głównego Księgowego,
- 22) składanie sprawozdań Walnemu Zjazdowi Delegatów,
- 23) decydowanie w pozostałych sprawach nie zastrzeżonych do wyłącznej kompetencji innych władz Stowarzyszenia.

§ 32.

1. Zarząd Główny Stowarzyszenia składa się z 3 do 15 członków (łącznie z Prezesem), wybranych przez Walny Zjazd Delegatów.
2. Zarząd Główny Stowarzyszenia zbiera się na swoje pierwsze zebranie w terminie 7 dni od daty wyboru, któremu przewodniczy Prezes Zarządu Głównego, wybrany bezpośrednio przez Walny Zjazd Delegatów.
3. Na zebraniu wymienionym w ust.2 Zarząd Główny wybiera ze swojego grona 3 do 7 osobowe Prezydium (łącznie z Prezesem) w składzie:
  - 1) 1 – 2 wiceprezesów,
  - 2) sekretarza i ewentualnie jego zastępcę,
  - 3) skarbnika i ewentualnie jego zastępcę,
  - 4) członków Prezydium.
- 3a. W przypadku wyboru 3-osobowego składu Zarządu przejmuje on zakres pracy Prezydium. W tym przypadku zawieszony zostaje § 33.
- 3b. Wybrany Prezes oraz pozostali członkowie Zarządu Głównego nie mogą być skazani wyrokiem prawomocnym za przestępstwo umyślne, ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.
4. Posiedzenia Zarządu Głównego zwołuje i przewodniczy prezes lub zastępca w miarę potrzeb, jednak nie mniej niż dwa razy do roku.

5. W posiedzeniach Zarządu Głównego mogą brać udział z głosem doradczym Przewodniczący Głównej Komisji Rewizyjnej, Głównego Sądu Koleżeńskiego lub ich zastępcy oraz w miarę potrzeb prezesi organizacji terenowych i inni zaproszeni goście.
6. Postanowienia § 28 stosuje się odpowiednio.

§ 33.

1. Prezydium Zarządu Głównego kieruje pracami Stowarzyszenia w okresie między posiedzeniami Zarządu Głównego i reprezentuje go na zewnątrz.
2. Zakres działania Prezydium określa § 31, z tym, że z jego kompetencji wyłącza się:
  - 1) zwoływanie Walnego Zjazdu Delegatów,
  - 2) ustalanie zasad i trybu wyboru władz i delegatów na Walny Zjazd Delegatów,
  - 3) uchwalanie regulaminów wykonawczych wynikających z postanowień statutu,
  - 4) uchwalanie planów działalności statutowej i finansowej Stowarzyszenia.
3. Posiedzenia Prezydium Zarządu Głównego zwołuje i przewodniczy mu prezes lub jego zastępca, w miarę potrzeb, lecz nie rzadziej niż raz na dwa miesiące.
4. Postanowienie § 32 ust.5 i 6 stosuje się odpowiednio.

§ 34.

W okresie pomiędzy posiedzeniami Prezydium Zarządu Głównego, całością prac Stowarzyszenia kieruje i reprezentuje go na zewnątrz Prezes Zarządu Głównego lub jego Zastępca.

C. GŁÓWNA KOMISJA REWIZYJNA

§ 35.

1. Główna Komisja Rewizyjna jest najwyższym organem kontrolnym Stowarzyszenia.
2. Główna Komisja Rewizyjna wybierana jest przez Walny Zjazd Delegatów w składzie 3 do 5 członków.
3. Główna Komisja Rewizyjna zwołuje swoje pierwsze posiedzenie w terminie 7 dni od daty wyborów, któremu przewodniczy – Przewodniczący Walnego Zjazdu Delegatów.

4. Na zebraniu wymienionym w ust.3 Główna Komisja Rewizyjna wybiera ze swojego grona:
  - 1) przewodniczącego,
  - 2) wiceprzewodniczącego,
  - 3) sekretarza.
5. Członkowie Głównej Komisji Rewizyjnej:
  - 1) nie mogą być członkami innych organów zarządzających Stowarzyszenia, ani pozostawać z nimi w związku małżeńskim, we wspólnym pożyciu, w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości służbowej,
  - 2) nie mogą być skazani wyrokiem prawomocnym za przestępstwo umyślne, ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe,
  - 3) mogą otrzymywać z tytułu pełnienia funkcji w tym organie zwrot uzasadnionych kosztów lub wynagrodzenie w wysokości nie wyższej, niż przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw, ogłoszone przez Prezesa GUS za rok poprzedni.

§ 36.

Do zakresu działania Głównej Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia należy:

- 1) przeprowadzanie co najmniej raz w roku kontroli całokształtu działalności Stowarzyszenia, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki finansowej i rzetelności gospodarowania,
- 2) przedstawianie Zarządowi Głównemu i jego Prezydium wyników i wniosków w sprawie działalności Stowarzyszenia,
- 3) składanie na Walnym Zjeździe Delegatów sprawozdań ze swej działalności oraz wniosków w przedmiocie udzielenia absolutorium Zarządowi Głównemu Stowarzyszenia,
- 4) nadzorowanie działalności Okręgowych Komisji Rewizyjnych,
- 5) uchwalanie projektu regulaminu pracy Głównej Komisji Rewizyjnej oraz regulaminów Okręgowych Komisji Rewizyjnych.

§ 37.

1. Posiedzenia Głównej Komisji Rewizyjnej zwołuje przewodniczący lub jego zastępca w miarę potrzeb, lecz nie rzadziej niż raz w roku.
2. Główna Komisja Rewizyjna ma prawo powoływania rzeczoznawców do prac specjalistycznych z głosem doradczym.

D. GŁÓWNY SĄD KOLEŻEŃSKI

§ 38.

1. Główny Sąd Koleżeński jest najwyższym organem orzekającym w Stowarzyszeniu.
2. Główny Sąd Koleżeński wybierany jest przez Walny Zjazd Delegatów w składzie 3 do 9 członków.
3. Postanowienia § 35 ust.3 stosuje się odpowiednio.
4. Na zebraniu wymienionym w ust.3 Główny Sąd Koleżeński wybiera ze swego grona:
  - 1) przewodniczącego,
  - 2) wiceprzewodniczącego,
  - 3) sekretarza.
5. Członkowie Głównego Sądu Koleżeńskiego nie mogą być członkami innych władz Stowarzyszenia.

§ 39.

Do zakresu działania Głównego Sądu Koleżeńskiego należy:

- 4) orzekanie w sporach członków, władz Stowarzyszenia i organizacji terenowych, wynikłych na tle działalności organizacyjnej,
- 5) rozpatrywanie i rozstrzyganie odwołań od orzeczeń Okręgowych Sądów Koleżeńskich,
- 6) nadzorowanie działalności Okręgowych Sądów Koleżeńskich,
- 7) składanie okresowych sprawozdań ze swej działalności na Walnym Zjeździe Delegatów.

§ 40.

1. Główny Sąd Koleżeński może orzekać kary podstawowe:
  - 1) upomnienia,
  - 2) nagany,
  - 2a) kary pieniężne (przekazywane na cele statutowe),
  - 3) zawieszenie w prawach członka na okres od 3 miesięcy do 2 lat,

- 4) wykluczenia.
2. Od orzeczeń Głównego Sądu Koleżeńskiego wydanych w pierwszej instancji przysługuje odwołanie w terminie 30 dni od daty otrzymania orzeczenia.
3. Odwołania od orzeczeń Głównego Sądu Koleżeńskiego wydanych w pierwszej instancji rozpatruje Główny Sąd Koleżeński w zmienionym i poszerzonym składzie.
4. Orzeczenia wydane przez Główny Sąd Koleżeński w drugiej instancji są ostateczne.

§ 41.

Szczegółowy tryb postępowania i orzekania Głównego Sądu Koleżeńskiego określa regulamin uchwalony przez Walny Zjazd Delegatów.

ROZDZIAŁ V

Okręgi Stowarzyszenia i jego władze.

§ 42.

Okręgi Stowarzyszenia powołuje Zarząd Główny w miastach, w których stan liczebny Stowarzyszenia wynosi co najmniej 15 członków zwyczajnych – osób fizycznych.

§ 43.

Władzami Stowarzyszenia są:

- 1) Walne Zebranie Okręgu,
- 2) Zarząd Okręgu,
- 3) Okręgowa Komisja Rewizyjna,
- 4) Okręgowy Sąd Koleżeński.

§ 44.

Postanowienia §§ 21, 22 i 23 stosuje się odpowiednio.

A. WALNE ZEBRANIE OKREGU

§ 45.

1. Walne Zebranie jest najwyższą władzą Okręgu Stowarzyszenia.
2. Walny Zebranie może być zwyczajne i nadzwyczajne.

§ 46.

Do kompetencji Walnego Zebrania Okręgu należy:

- 1) uchwalanie regulaminu Walnego Zebrania,
- 2) uchwalanie kierunków działalności Okręgu,
- 3) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań Zarządu Okręgu, Okręgowej Komisji Rewizyjnej i Okręgowego Sądu Koleżeńskiego,
- 4) udzielanie absolutorium ustępującemu Zarządowi Okręgu,
- 5) wybór delegatów na Krajowy Zjazd,
- 6) wybór członków Zarządu Okręgu, Okręgowej Komisji Rewizyjnej, Okręgowego Sądu Koleżeńskiego,
- 7) rozpatrywanie spraw wymagających decyzji Walnego Zebrania.

§ 47.

Postanowienia § 26 stosuje się odpowiednio.

§ 48.

1. Nadzwyczajne Zebranie Okręgu zwoływane jest:
  - 1) z inicjatywy Zarządu Okręgu,
  - 2) na żądanie Zarządu Głównego,
  - 3) na żądanie Okręgowej Komisji Rewizyjnej,
  - 4) na pisemny wniosek co najmniej 1/3 ogólnej liczby członków Stowarzyszenia zrzeszonych w Okręgu.
2. Zarząd Okręgu zwołuje nadzwyczajne Zebranie w terminie jednego miesiąca od dnia otrzymania żądania lub podjęcia uchwały.

§ 49.

Postanowienia § § 28 i 29 stosuje się odpowiednio.

B. ZARZĄD OKREGU

§ 50.

1. Zarząd Okręgu kieruje działalnością na swym terenie w okresie między Walnymi Zebraniem i odpowiada za swoją pracę przed Walnym Zebraniem Okręgu i Zarządem Głównym Stowarzyszenia.
2. Do zakresu działania Zarządu Okręgu należy:
  - 1) uchwalanie regulaminu Zarządu Okręgu,
  - 2) wykonywanie uchwał Walnego Zebrania Okręgu i władz naczelných Stowarzyszenia,
  - 3) uchwalanie planu działania i budżetu Okręgu,
  - 4) reprezentowanie Okręgu na zewnątrz i działanie w jego imieniu na terenie działalności Okręgu,
  - 5) zarządzanie majątkiem i funduszami Okręgu oraz podejmowanie decyzji w sprawach majątkowych i finansowych Okręgu, na zasadach określonych przez Zarząd Główny Stowarzyszenia,
  - 6) powoływanie, nadzorowanie, nadawanie kierunków działania oraz rozwiązywanie organizacji terenowych,
  - 7) w przypadku naruszeń przez organizacje terenowe postanowień statutu, uchwał władz Stowarzyszenia lub innych obowiązujących przepisów:
    - a) zwracanie uwagi na dostrzeżone uchybienia i żądanie ich usunięcia w określonym terminie,
    - b) żądanie uchylenia uchwały podjętej z naruszeniem obowiązujących przepisów,
    - c) zawieszenie w czynnościach władz terenowych jednostek organizacyjnych,
    - d) powoływanie tymczasowych władz terenowych jednostek organizacyjnych, zgodnie z postanowieniami regulaminu Zarządu Głównego w tym zakresie,

- 8) powoływanie Komisji, Sekcji, Zespołów itp. stałych lub okresowych jako organów pomocniczo–wykonawczych Zarządu Okręgu oraz opracowywanie im regulaminów działania,
- 9) wnioskowanie do Zarządu Głównego kandydatów do odznak i odznaczeń państwowych, resortowych i Stowarzyszenia,
- 10) współpraca z organami władz państwowych i administracyjnych w zakresie organizacji sportu masowego, wychowania, wypoczynku, rekreacji i rehabilitacji ruchowej, turystyki, doskonalenia form przemieszczania się, bezpieczeństwa i kultury ruchu drogowego itp. na rzecz osób niepełnosprawnych oraz profilaktyki inwalidztwa,
- 11) propagowanie i nadzorowanie działalności statutowej oraz innej, na prowadzenie której Stowarzyszenie posiada zezwolenie, w zakresie ustalonym przez Zarząd Główny,
- 12) prowadzenie ośrodka informacji dla potrzeb inwalidów i pozostałych osób niepełnosprawnych, wynikających z celów niniejszego statutu,
- 13) składanie sprawozdań z działalności Okręgu Walnemu Zebraniu Okręgu i Zarządowi Głównemu,
- 14) decydowanie w innych sprawach dotyczących Stowarzyszenia, a nie zastrzeżonych do wyłącznej kompetencji Zarządu Głównego Stowarzyszenia.

§ 51.

Zarząd Okręgu składa się z 3 do 7 członków wybranych przez Walne Zebranie Okręgu.

§ 52.

1. Zarząd Okręgu zwołuje Walne Zebranie Okręgu w ciągu 7 dni od daty wyboru i przewodniczy mu przewodniczący Walnego Zebrania Okręgu.
2. Na zebraniu wymienionym w ust.1 Zarząd Okręgu wybiera ze swojego grona Prezydium składające się z 3 do 5 osób w tym:
  - 1) prezesa,
  - 2) 1 – 2 wiceprezesów,
  - 3) sekretarza,
  - 4) skarbnika.
3. Postanowienia §32 ust. 3a, 3b, 4, 5, 6 oraz § 33 ust. 1, 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

C. OKRĘGOWA KOMISJA REWIZYJNA

§ 53.

1. Okręgowa Komisja Rewizyjna jest organem kontrolnym Okręgu.
2. Okręgowa Komisja Rewizyjna wybierana jest przez Walne Zebranie Okręgu w składzie 3 – 5 osób.
3. Postanowienia § 52 ust.1 stosuje się odpowiednio.
4. Na zebraniu zwołanym w trybie ust.3 Okręgowa Komisja Rewizyjna wybiera ze swego grona:
  - 1) przewodniczącego,
  - 2) wiceprzewodniczącego,
  - 3) sekretarza.
5. Postanowienia §35 ust. 5 stosuje się odpowiednio.

§ 54.

W działalności Okręgowej Komisji Rewizyjnej § § 36 i 37 stosuje się odpowiednio.

D. OKRĘGOWY SĄD KOLEŻEŃSKI

§ 55.

1. Okręgowy Sąd Koleżeński jest organem orzekającym w sprawach Okręgu.
2. Okręgowy Sąd Koleżeński wybierany jest przez Walne Zebranie Okręgu, w składzie 3 – 5 osób.
3. Postanowienia § 52 ust.1 stosuje się odpowiednio.
4. Na zebraniu zwołanym w trybie ust.3 Okręgowy Sąd Koleżeński wybiera ze swego grona:
  - 1) przewodniczącego,
  - 2) wiceprzewodniczącego,
  - 3) sekretarza.

5. Członkowie Okręgowego Sądu Koleżeńskiego nie mogą być członkami innych władz Okręgu.

§ 56.

Do zakresu działania Okręgowego Sądu Koleżeńskiego należy:

- 1) orzekanie w sprawach członków władz organizacji terenowych wynikłych na tle działalności organizacyjnej,
- 2) orzekanie w stosunku do członków w sprawach:
  - a) nieprzestrzegania statutu, regulaminów i uchwał władz Stowarzyszenia oraz działania na jego szkodę,
  - b) sporów o charakterze etyczno-moralnym występujących między członkami na tle ich działalności w Stowarzyszeniu,
- 3) składanie okresowych sprawozdań ze swej działalności na Walnym Zebraniu Okręgu i Głównemu Sądowi Koleżeńskiemu.

§ 57.

1. Postanowienia § 40 ust.1 oraz § 41 stosuje się odpowiednio.
2. Od orzeczeń Okręgowego Sądu Koleżeńskiego przysługuje stronom prawo wniesienia odwołania do Głównego Sądu Koleżeńskiego, w terminie 30 dni od daty doręczenia orzeczenia.

ROZDZIAŁ VI

Organizacje terenowe.

§ 58.

1. Stowarzyszenie powołuje terenowe jednostki organizacyjne do realizacji celów zawartych w niniejszym statucie.
2. Terenowymi jednostkami organizacyjnymi są: Delegatury, Kluby, Koła itp. – organizacje o zasięgu miejskim, dzielnicowym, środowiskowym, zakładowym, szkolnym, wiejskim i innym.
3. Strukturę organizacyjną i zasady tworzenia terenowych jednostek organizacyjnych, o których mowa w ust.2, określa Zarząd Główny

Stowarzyszenia w stosownych regulaminach, w oparciu o postanowienia niniejszego statutu.

ROZDZIAŁ VII

Majątek i fundusze.

§ 59.

1. Majątek Stowarzyszenia stanowią nieruchomości, ruchomości, fundusze oraz inne dochody.
2. Na fundusz Stowarzyszenia składają się:
  - 1) wpływy z wpisowego i składek członkowskich,
  - 2) dochody z majątku ruchomego i nieruchomego,
  - 3) wpływy z działalności statutowej,
  - 4) dotacje,
  - 5) darowizny, spadki i zapisy,
  - 6) ofiarność publiczna.

§ 60.

1. Majątek nieruchomy może być nabywany, zbywany i obciążany przez Zarząd Główny.
2. Stowarzyszenie może prowadzić działalność gospodarczą, dodatkową w stosunku do działalności pożytku publicznego, według ogólnych zasad określonych w odrębnych przepisach. Cały dochód z działalności gospodarczej Stowarzyszenia służy realizacji celów statutowych działalności pożytku publicznego i nie może być przeznaczony do podziału między jego członków.

§ 61.

1. Do ważności oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych Stowarzyszenia oraz udzielania pełnomocnictw wymagane jest współdziałanie i podpisy Prezesa oraz Skarbnika Zarządu Głównego lub innych osób upoważnionych przez Zarząd Główny.
2. Zarządy Okręgów mogą składać oświadczenia w zakresie praw i obowiązków majątkowych w granicach umocowania przez Zarząd Główny.
3. Rokiem obrachunkowym i sprawozdawczym jest rok kalendarzowy.

ROZDZIAŁ VIII

Zmiana statutu lub rozwiązanie Stowarzyszenia.

§ 62.

Zmiana Statutu lub rozwiązanie Stowarzyszenia wymagają uchwały Walnego Zjazdu Delegatów, podjętej na zasadzie §28 niniejszego Statutu, z tym, że wymagane jest potwierdzenie zawiadomienia o terminie Walnego Zjazdu Delegatów w minimum 2/3 liczby Delegatów.

§ 63.

1. W razie powzięcia uchwały o rozwiązaniu Stowarzyszenia Walny Zjazd Delegatów powoła likwidatorów, którzy zgodnie z uchwalonymi wytycznymi przeprowadzą likwidację.
2. Podejmując uchwałę o rozwiązaniu Stowarzyszenia Walny Zjazd Delegatów wskaże organizacje lub instytucje społeczne, na których rzecz przekaze majątek Stowarzyszenia, po pokryciu zobowiązań ciążących na Stowarzyszeniu.
3. Uchwała o przekazaniu majątku Stowarzyszenia wymaga zatwierdzenia przez organ rejestracyjny.

ROZDZIAŁ IX

Postanowienia końcowe.

§ 64.

1. Celem zabezpieczenia prawidłowej gospodarki majątkiem Stowarzyszenia zabrania się:
  - 1) udzielać pożyczek lub zabezpieczeń majątkiem Stowarzyszenia zobowiązań w stosunku do jego członków, członków organów lub pracowników oraz osób, z którymi pracownicy pozostają w związku małżeńskim, albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa w linii bocznej do drugiego stopnia, albo są związani z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli, zwanych dalej „osobami bliskimi”,
  - 2) przekazywać majątku Stowarzyszenia na rzecz jego członków, członków organów lub pracowników oraz ich osób bliskich, na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich w szczególności jeżeli przekazanie to następuje bezpłatnie lub na preferencyjnych warunkach,
  - 3) wykorzystywać majątku Stowarzyszenia na rzecz jego członków, członków organów lub pracowników oraz ich bliskich na zasadach innych niż

w stosunku do osób trzecich, chyba że to wykorzystanie wynika bezpośrednio z realizacji celów statusowych Stowarzyszenia,

- 4) dokonywać zakupu towarów lub usług od podmiotów, w których uczestniczą członkowie Stowarzyszenia, członkowie jego organów lub pracownicy oraz ich osób bliskich, na zasadach innych, niż w stosunku do osób trzecich lub po cenach wyższych, niż rynkowe.
2. Zabezpieczenia wymienione w ust. 1 niniejszego paragrafu nie ograniczają postanowień statutu, a w szczególności zawartych w § 7 i 8.